

De meester met de bal

Het rapport van de Commissie Dijsselbloem over de onderwijsvernieuwingen dat in februari 2008 aan de Tweede Kamer werd aangeboden, heeft veel commotie veroorzaakt in onderwijsland. De zorgen die door de commissie werden geuit, vormden de aanleiding voor een discussie over de effectiviteit van het realistisch rekenen. Volgens de critici is de integrale invoering van het realistisch rekenen in Nederland een belangrijke oorzaak voor de belabberde rekenvaardigheden van kinderen en jong volwassenen. Leerlingen die volgens deze methode rekenonderwijs krijgen, raken in verwarring omdat ze geacht worden niet één, maar meerdere oplossingsstrategieën voor rekenommen toe te kunnen passen. Bovendien neemt door het invoeren van het zogenoemde 'kolomsgewijs' rekenen de hoeveelheid bewerkingen zodanig toe dat de kans op het maken van een (reken)fout navenant toeneemt. Ook is door het vervangen van de staartdeling ten gunste van de zogenoemde 'Hapmethode' een algoritme uit het zicht verdwenen dat van elke deling op eenduidige wijze de oplossing verschaft. Aan de kritiek op het huidige rekenonderwijs ligt een belangrijk algemeen probleem ten grondslag. Om een staartdeling goed te kunnen maken of om een rijtje getallen op te tellen moet de rekenaar over een aantal rekenfeiten en rekenvaardigheden beschikken die geautomatiseerd zijn. In het huidige onderwijs is de aandacht voor het automatiseren van basale rekenvaardigheden ondergesneeuwd. Onlangs bleek dat een leerling in groep 7 kon belanden, terwijl zij niet beschikte over basale rekenvaardigheden. Sterker nog, ze was niet eens in staat om de cijfers van 1 tot 100 vlot op te zeggen. Ondanks jaren van remedial teaching wist de school niets van het werkelijke probleem van deze leerling. Pas toen vader en dochter een bezoek brachten aan Douwe Sikkes, groepsleerkracht op 'Het Palet', een school voor speciaal basisonderwijs in Arnhem, werd de werkelijke achterstand die het meisje had opgelopen duidelijk. Douwe Sikkes oefent met zijn leerlingen dagelijks honderden sommen. Hij bouwt de opdrachten systematisch op en oefent klassikaal, waarbij hij zorgvuldig elke som afstemt op het niveau van het individuele kind. Douwe maakt tijdens het oefenen gebruik van een bal. Hij roept een som, bijvoorbeeld 15 erbij 27, zegt dan de naam van de leerling die de som hardop moet uitrekenen en werpt dat kind de bal toe. Alle leerlingen zijn tijdens het klassikaal oefenen zeer geconcentreerd, omdat ze het leuk vinden om de bal te vangen ook al betekent dat ze een rekensom hardop moeten uitrekenen. Met zijn methode krijgt hij vrijwel alle leerlingen met een IQ tussen de 60 en 75 aan het rekenen en verbeteren hun vaardigheden heel snel. Inmiddels is de vader van het meisje van wie het rekenniveau dat van een leerling van groep 3 niet overstijgt zelf begonnen met de methode Sikkes. Hij rapporteert dat zijn dochter 'met sprongen vooruitgaat'. De meester met de bal past een belangrijk principe toe dat wij in het onderwijs verwaarloosd hebben, namelijk het automatiseren van een aantal vaardigheden die de voorwaarde vormen voor het verwerven van vaardigheden op een hoger abstractieniveau. Hij doet dit op een aantrekkelijke manier, en bereikt dit door ELKE DAG, SYSTEMATISCH, SAMEN MET de leerlingen te oefenen.

NB. Voor een visuele impressie van de methode van 'de meester met de bal' kunt u een dvd bestellen bij Douwe Sikkes: d.sikkes@upcmail.nl